

"דינה": חבל שהתיאטראות הגדולים לא רצו את ההצגה

חנה אזולאי-הספרי מחוברת לדמות הגיבורה ב"דינה" בכל נימי נפשה — והתוצאה נפלאה, מדויקת רגשית ומיוחדת. העובדה שהתיאטראות הרפרטואריים דחו את המחזה הזה היא תעודת עניות להם, והפסד גדול לקהל

11:06 30.10.2019 **ננו שבתאי**

המחזה "דינה" מאת חנה אזולאי-הספרי ובכיכובה מציג דמות נשית שהיא קורבן קלאסי. לא במקרה היא נקראת על שם דינה המקראית שנאנסה באכזריות. קיים אתגר בשאיפה לספר סיפור אותנטי על דמות כזאת. זאת גם לא פעם ראשונה שאנו מתוודעים לאשה מזרחית שנולדה בפינה נידחת להורים קשי יום, כזו שגדלה בסביבה גברית שוביניסטית ששולטת בה לחלוטין מינקותה, ובהמשך נפגעת על ידי גברים בכל מישור והיבט של חייה.

גיבורת המחזה, דינה דהאן, היא דמות כזו: רווקה בת 55 שהתייתמה כשהיתה פעוטה, אחות קטנה לשלושה אחים גדולים שאחד מהם כלא אותה בחדרה כדי "להגן" עליה, בדגש על "כבוד המשפחה" ולא על טובתה שלה. בתנאי ההזנחה הפיזית והרגשית שבהם גדלה, חיפשה דינה באופן טבעי כל בדל של תשומת לב והבעת אהבה, ונהפכה לטרף מיני קל לנערים בני גילה, למבוגרים בסביבתה, למעסיק שלה במפעל המייצר לוחות אלקטרוניים לצה"ל, ועוד. אפשר אפילו להרחיק לכת ולומר שנהפכה לקורבן של חיילי צה"ל כולם, דבר שמתבטא כשהיא מצטדקת בפני אחיה ומסבירה לו למה לא חבשה מסכת מגן במפעל: "החיים של החיילים היו תלויים בי". כשזה בא מפיה זה לא נשמע מופרך. אזולאי-הספרי מיטיבה לגלם את דמות האשה המרצה, מרצה עד מוות. כעת חולה דינה בסרטן ריאות וזמנה קצוב. איש לא דאג בזמן אמת שהיא תעטה את מסכת המגן, באופן סמלי ופיזי גם יחד. ובאין מסכה מפני העולם, היא כולה גוף ונשמה חשופים לפגיעות. ואכן, חייה הם רצף מכות אנושות שהעולם מספק לה בנדיבות. את הפגיעות היא למדה להדחיק ולאמץ לה פרוסונה אחרת: היא נדיבה, טובת לב, גומלת חסדים, מחייכת אל מול כל פגיעה נוספת. אך בשורת מותה הקרב משנה את המצב. הבשורה, שמגיעה אליה מד"ר ביטון (עוד אחד ששכבה אתו), רופא המפעל, היא האירוע המחולל במחזה. זה שגורם לדינה לבדוק לראשונה מה עלה בגורל התינוק שילדה כתוצאה מאונס (איך לא) ושנלקח ממנה לאימוץ ללא הסכמתה. עד כה היה אסור לה אפילו לשאול על אודותיו. כעת, בזמן שנותר לה, מתחילה דינה להתעמת עם הכוחות שהכשילו והחלישו אותה כל חייה. המנוע לקידום העלילה הוא סרט על חייה, שאותו מצלמת במאית דוקו צעירה. סרט שיהווה מעין מצבת זיכרון לחייה, "ממש כמו ב'מחברים'".

מחזה שנכתב בדם

קשה להביא סיפור כזה בלי לגלוש לכלליות, אך ב"דינה" זה הצליח. אפשר להבחין שזה מחזה שנכתב בדם, סליחה על המליצה. אזולאי-הספרי מחוברת לדמות שיצרה בכל נימי נפשה, וזה הלב של ההצגה. בתוספת לרגש העז הזה, המחזאית השכילה לבנות מחזה שהוא אמנם לא מושלם מבחינה דרמטורגית, אך האפקט שלו מתעלה על סך חלקיו. החיבור הרגשי גרם לה לכתוב מונולוגים ודיאלוגים מצטיינים בדיוק הרגשי שלהם. המיוחד בהם הוא דווקא קטיעתם מוקדם מהצפוי לפעמים,

או להיפך — התארכות פתאומית כאילו לא לפי כללי הכתיבה. כך, למשל, בסצינה שבה דמותה של הבמאית פוגשת מורה לציור שדינה למדה אצלה בילדותה (אורלי טובלי). המורה מספרת שדינה היתה מוכשרת מאוד אבל ציירה ציורים "קשים", כמו ציור נערה שדם זולג מבין רגליה. הבמאית שואלת את המורה אם ניסתה לברר מה מקור התכנים הללו, והמורה עונה: "לא". לא צריך יותר מזה כדי להעביר את חומרת הפסיביות והכאב של עולם המבוגרים השותק לנוכח מצוקת ילדה. ולחלופין, בסצינה שבה מתעמתת דינה עם שלושת אחיה, ושבה מתמודד האח הגדול (דני שטג) עם ביקורת וכעס משאר האחים, ומתחיל לקלל ולכעוס "כמו בחיים": באופן מופרך, חוזר על עצמו. מחזאי מנוסה יותר, "מקצועי" לכאורה, היה אולי קוטע את התגובה, הופך אותה לסמלית יותר. אבל דווקא האריכות פה, לא "לפי הספר", היא נפלאה ומיוחדת. כך גם המשחק המרגש של שטג, שמביא פה יכולות בלתי רגילות והוא מהמעולים שראיתי זה זמן רב.

יש פה כמה חסרונות, אך ההצגה מתעלה עליהם בתוצאה הסופית. הגימיק של צילום סרט בתוך הצגה מעט מסומן ולא בטוח שנחוץ. דמותה של הבמאית (סתיו בנית) נכתבה כסטטיסטית, וגם המשחק קצת מאולץ ולחוץ. אולי זו לא אשמת השחקנית, אלא תוצאה של כתיבת דמות חסרת מניע רגשי עמוק ומשכנע. זאת דמות שהיא אמצעי — ללא קיום בפני עצמה. גם הדמות של האח הצעיר (ויקטור סבג), חוזר בתשובה שהמיר את עולם הפשע בעולם הדת, דורשת דיוק נוסף. המעבר התוכני והרגשי שבין עולם הפשע לעולם הדת צריך היה להופיע באופן אפקטיבי יותר בהתחלה, ולא להגיע בהפתעה מפורטת לקראת הסוף. זאת, למרות המשחק האמין של סבג. דמותו מחווירה מעט ליד האח הבוגר והאח השני, שגם כתוב באופן מורכב, ומבוצע מצוין, במשחק דינמי, חם ורגשי של חיים זנאתי.

דציבלים נמוכים

הבמאי רוני ניניו בחר להתמקד בצד הרגשי ובמשחק. הבמה המינימליסטית נראית כסט של סרט, חדר חזרות, או אולם שבו מתקיים סשן פסיכודרמה. כשהשחקנים לא משתתפים בסצינה, הם יושבים בצד, גלויים ומחכים לתורם. זה יפה, אבל לא היה מזיק דיוק רב יותר. עלתה בראשי ההצגה המצוינת "סיבת המוות אינה ידועה" של הבימה בבימוי חנן שניר, שתכניה משיקים מעט לאלה של "דינה", אך היא בוימה באופן מוקפד לעילא, בקונספט כמעט מתמטי. לא כל הצגה נדרשת לקונספט קפדני כזה, יש סוגים שונים של פרשנויות וסגנונות בימוי לגיטימיים. אך עם הידוק דרמטורגי נוסף, "דינה" היתה יוצאת נשכרת. הדרכת השחקנים בהצגה עדיין מצוינת, וזה הדבר המרכזי בה.

צרימה נוספת מתרחשת בסוף, בסצינה שבה דינה מתפרצת עם סיפור האונס. זאת הפעם היחידה בהצגה שבה אזולאי-הספרי מגזימה במשחקה. כשהיא צועקת חזק יש תחושה שדווקא את הכאב העז הזה היה צריך לבטא בדציבלים נמוכים, בנימה "בוגרת" יותר, של מי שנהפכה כעת לאשה ולא ילדה בהתקף טנטרום.

אלה הערות נקודתיות לשיפור בתוך הצגה טובה ועזה מאוד. העובדה שהתיאטרות הרפרטואריים דחו את המחזה (על פי ראיון עם אזולאי-הספרי ב"גלריה שישי") היא תעודת עניות להם, והפסד גדול. כדאי שההצגה הזאת תגיע לקהל רחב. אין ראוייה ממנה.

נוסף על המחזה, אזולאי-הספרי היא שחקנית מוכשרת ומרגשת מאין כמותה. מדויקת, טבעית ומקצועית גם יחד. כשהיא ניצבה בסוף, בשמלתה האדומה, הילדותית-נשית, בין כל הגברים האפורים, היא הזכירה לי את אחד הריקודים שיצרה פינה באוש, שבה מבקשת הבחורה הבודדה באדום מהגברים עם החליפות "רקדו עמי", וזה קורע לב. מהריקוד הזה, של דינה-חנה, אי אפשר שלא לצאת בדמעות.

"דינה". תיאטרון דימונה. מחזה: חנה אזולאי-הספרי. בימוי: רוני ניניו. תפאורה ותלבושות: ארנה ברנט שמעוני ושי אהרון. תאורה: רוני כהן. וידאו: נירי לוי. נגן: ויטלי פודולסקי. משחק: חנה אזולאי הספרי, דני שטג, חיים זנאתי, אורלי טובלי, ויקטור סבג וסתיו בנית

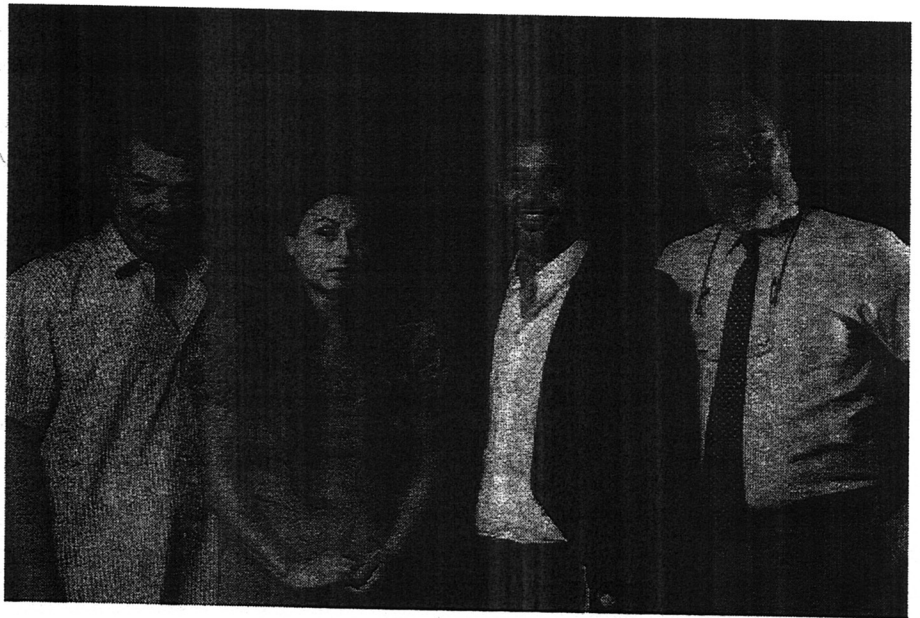
יום רביעי, 13/11/2019, 14:06

בשמלה אדומה - ביקורת על המחזה "דינה" / יוקי לביא

YukiLavy



כשמבטה חסר אונים, גופה הצנום כואב ונפשה מיוסרת, היא ניצבת בשמלה אדומה בפני שלושת אחיה, עומדת ושואלת: איפה? איפה התינוק שילדה מזמן, ושנאלצה למסור אותו לאימוץ? איפה היא תוכל למצוא אותו, ללחוש לנער שהפך להיות מילות סליחה וחרטה, דווקא עכשיו כששעון החול של חייה מתרוקן?

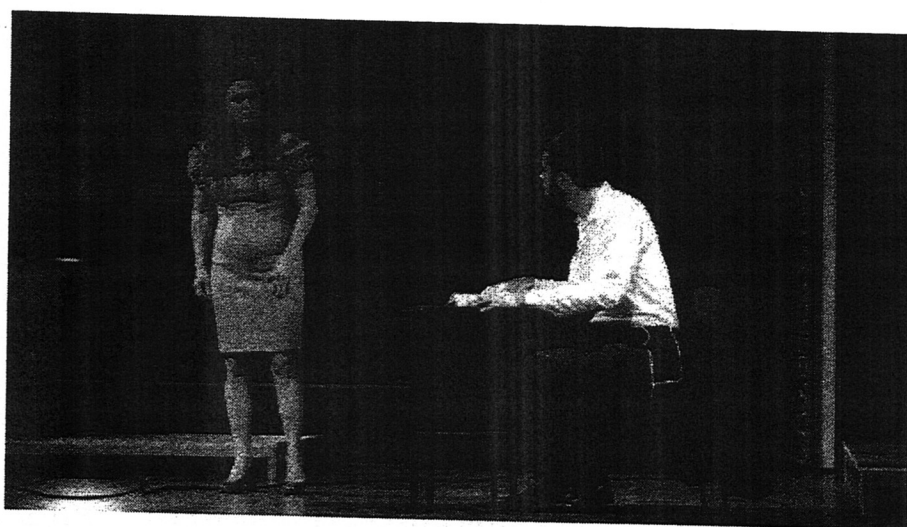


חנה אזולאי-הספרי יצקה לתוך הדמות בשמלה האדומה את דימוי הקורבן שמסרב להיכנע לגורלו. במחזה החדש "דינה", אזולאי-הספרי מגוללת לפנינו את קורותיה של אישה בשלהי שנות החמישים לחייה, רווקה, פועלת ייצור בארגון המספק לוחות אלקטרוניים לצבא, עובדת חרוצה יתר על המידה, שזמנה הקצוב בעקבות מחלה מעמת אותה עם עברה. בסיועו של הבמאי רוני ניניו, השניים תופרים עלילה קצבית ומרתקת, רגישה, חכמה וכזאת שגם אם מפלרטטת בחטף עם מלודרמה - השחקנים הנפלאים שלה משיבים אותה לפאתי המציאות. דינה, הגיבורה הראשית בגילומה המדויק של אזולאי-הספרי, מצטיירת בתחילת המחזה כרפוייה וחלשה מול שלושת אחיה הדומיננטיים. היא כל כולה מופת של חמלה ואהבה כלפיהם, מתעלמת משליטתם הכמעט מוחלטת במהלכי היום-יום שלה. תלויה בהם באופן הבסיסי, התנהלותה כשל ילדה שתהליך ההתבגרות המנטלי כמו פסח עליה. נתינתה ללא גבול וללא תנאי כלפי סביבתה משווים לה דוק של פגיעות ורצון לסוכך עליה מפני רשעותו של העולם החיצון. במאית סרטים דוקומנטריים שנקלעה לחייה של דינה, שביקשה להותיר חותם אוטוביוגרפי מצולם לקראת לכתה, מצליחה לחדור את שיריון הפלדה של הגיבורה. בדרך לא דרך היא מתקרבת אליה, מתוודעת למצוקתה, ולסימן השאלה הענקי המרחף מעל ראשה, ואט אט מעוררת בחברתה החדשה ספקות. תהיות לפשר חוטי הסמכות והמרות בהם היא ארוגה, אודות הסימביוזה החולנית לאחיה (ובעיקר לבכור שבהם), ומעניקה לה רוח גבית המיתרגמת בחלקו האחרון של המחזה לאסרטיביות והחלטיות. דינה של המערכות האחרונות בהצגה היא עוף החול שמנער את שיירי הזלזול והאטימות מקרב משפחתה, ובה בעת ממוקדת מטרה שלא בוחלת בשום אמצעי להשגתה.

קולאז' שחקנים מרשים ומהוקצט הטמיד וריוו טל הרמה. אורלי טורלי שמגלמת את המורה לציור של דינה בילדותה / החברה הטובה שלה מהמפעל ורה וחומרי הרקע מהסצמה

הגיבורה. סתיו בניט כבמאית הדוקומנטרית שובה את הצופים ברצון לפתור את החידה האנושית בה נתקלה. היא אותנטית ומדברת עם דינה בגובה העיניים, לא נבהלת מתגובותיה המעט אימפולסיביות, ובעיקר נפש מכילה. מה שלא ניתן לומר על איש משלושת האחים. שום חמלה והכלה לא מתקיימים בהם. דינה היא אחותם השקופה, וגם אם הם מושיטים לה עזרה זה מגיע תוך כדי הדגשת מקומה בשרשרת המזון של תשומת הלב והחשיבות כלפיה. חיים זנאתי הוא הדמות היפה (יחסית) מהם, האח האמצעי הבקיא ברזי הבירוקרטיה שנועדו להפגיש אותה עם בנה האובד. ויקטור סבג כאח הצעיר, עבריין חוזר בתשובה שדינה היא אך ורק כלי שרת בידיו לצורך מסחטת כספים עבור מוסדות הדת אליהם קשור.

המפגשים הטעונים בין השניים הם מהמרתקים שבהצגה, הצטלבות של דאגה משפחתית כנה מול העמדת פנים המסתייעת באצטלה של עולמות תורניים והבטחות שווא של מתק שפתיים העטוף בפסוקים ובהילה של קדושה מזוייפת. לעומתם האח הבכור (דני שטג) הוא רוח סערה חסרת גבולות ועכבות. הוא למעשה מי שהכתיב וקבע כיצד ייראו חיייה של אחותו, כששטג התזזיתי והנפלא נוסך לתוכו את שלל התכונות - אגרסיביות, חספוס, מניפולציות, איומים. את הסוד האפל הוא זה שמצפין, ודינה - שמרבית חיייה היתה סוג של מריונטה - לקראת סוף המחזה מחציפה פנים לעברו, ומערערת בפתאומיות על שליטתו, כמו מרסקת את דימויו הגברתני.



חנה אזולאי-הספרי היא כאמור הגיבורה, פרי עטה ובת דמותה הבימתית. לקראת הסוף היא צועקת. זאת צעקה כבושה, זאת שהסתתרה עמוק בירכתי הנשמה, שהתמקמה שנים רבות מבלי שנוצרו התנאים לפקיעתה הציבילית מול העולם הרחב. חמושה בידע אותו צברה בהיחבא, היא מטיחה בשלושת אחיה את הכל. המפגש האחרון הוא ציר הדרמה שמגיע לנקודת רתיחה, וייתכן שגם לסוג של קתחיס לפני הסוף. אזולאי-הספרי באחד מתפקידיה הבימתיים הווירטואוזים, סוחפת אותנו אל תוכניה, אל קורותיה, עד שהזעקה הזאת כמו המשיכה להדהד שעות רבות לאחר מכן. אזולאי-הספרי היא יוצרת חשובה בנוף התרבותי, עם רפרטואר עשיר על המסך הגדול ועל הבמות, בעלת מודעות פמיניסטית, חברתית ופוליטית - ואת כל זה ניתן למצוא ב"דינה" שלה. מתבקש להידרש לדינה התנ"כית, לשמה של מי שחוותה אונס קבוצתי, ומי שאיזכרו משוקץ בעיני חוגים דתיים (לדוגמת אחיה הצדיק). אך גם ללא הסמנטיקה, אזולאי-הספרי עולה פה מדרגה, הן ככותבת והן כשחקנית, כשמלתה האדומה כמו מתנופפת בהתרסה כנגד הפטריארכיה המשפחתית וכמשל לעוולות המתמשכות בהן לפותות "דינות" נוספות באקלים הישראלי.

תגיות: דינה, חנה אזולאי-הספרי, יוקי לביא, מבקר בסביבה"

0 תגובות

הצג את כל התגובות

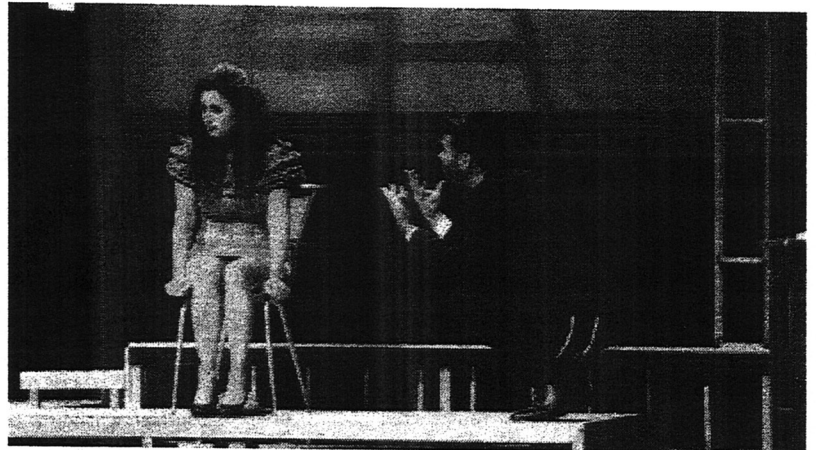
תיאטרון דימונה - דינה



חנה אזולאי הספרי ממחישה בהמחזה ובמשחק אמין, חיים פריפריאליים של אישה חולה. בדוחק זמנה, היא חושפת הזנחה, ניצול, בושה, הסתרה ומאלצת את משפחתה לחשבון נפש.

22:39 (09/10/19) דבורה נמיר

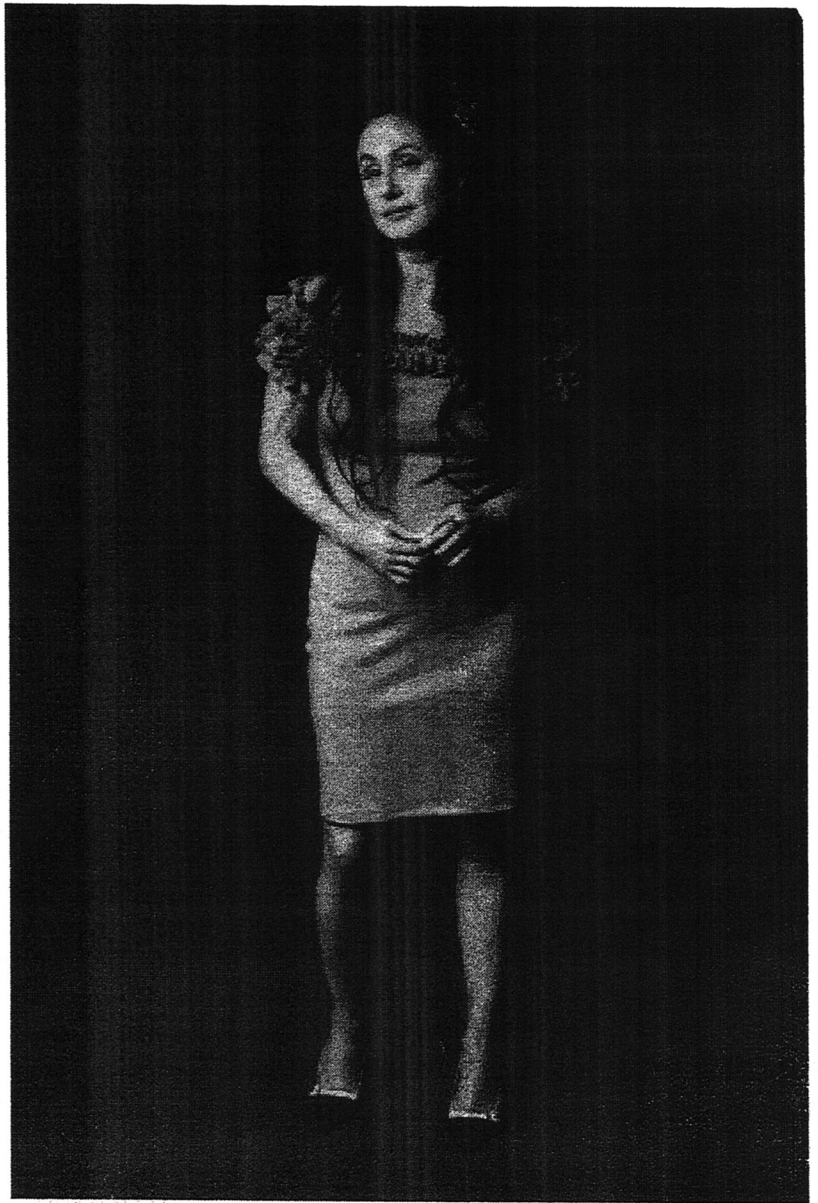
זהו עוד סיפור על חיי אישה עובדת באיזה מפעל מחסל בריאות בדרום. היא, פועלת מסורה, יפה, מחובבת על כל סביבותיה, והיא מוצאת בבהילות לגמלה מוקדמת בשל סרטן שהתגלה בריאותיה. זה כתב אישום על מפעל שרבים מעובדיו יחלו במחלות ריאה בגלל היעדר תנאים מחמירים לשימור בריאות העובדים. זהו כתב אישום על חינוך פריפריאלי לקוי, בו ילדים נפלטים ממערכות חינוך ויוצאים לעבודה, חסרי השכלה ומיומנות טכנולוגית ממשית. זהו כתב אישום על חברה מסוגרת, דוגמטית, שבה הנשים ששוברות דוגמות חיים בעיירות שם, מוקעות על ידי משפחתן וסביבתן, וברירות חייחן מוגבלות ומדולדלות, בגלל שליטת המשפחה עליהן.



דינה - חנה אזולאי הספרי וויקטור סבג צלם רפי דלויה

זוהי דינה, בת 55, אישה יפהפייה, לבד, שכשרונה לציור נקטם, כי מה-זה ילדה מציירת שם, והחיים לימדו אותה להיות סתגלנית. המפעל הפך למשפחתה. יופייה היקנה לה מחזרים ומאהבים מבלי שהשכילה לבנות עם אחד מהם זוגיות. חרף היותה מוקפת בשלושה אחים, היא ננטשת בערבי חג לבד. כל אח באדישותו כלפיה, בחייו ובתירוציו.

כשרופא המפעל מגלה לה שיש לה "מחלת ריאות" – סרטן, לאחר פיענוח יסודי יותר - היא מחליטה שלפני מותה עליה לתעד את חייה באמצעות צילום, שיהווה מסמך חיים לבנה שנאלצה למוסרו לאימוץ בגיל 15. צילום סצנות שונות מחייה העכשוויים, מבאר לדינה ובעיקר לצלמת, את סיפור חייה האמתי: הורים מרוטים מעבודה במפעלים, שפוסחים על גידולה ומותירים אותו בידי אחיה הבכור. בהיותו איש מדון, דוגמטי, נטול השכלה ונטול כלים חינוכיים לניתובה – הוא גוזר עליה חיי כניעה יחסיים לדוגמות הגבריות שעליהן גדל. וכשהיא חוקרת על הילד שהוא מסרו לאימוץ כשהייתה בת 15, הוא ואחיו מפצירים בה להדחיק ולהצפין את הפרשה הזו, בושה למשפחה. וכשהיא מתחילה לגלות עצמאות כספית לגבי חשבונות הבנק שלה, או-אז, נערכים האחים בפני דינה חדשה, הדורשת תשובות על אופן חינוכה בידי אחיה הבכור ועל אדישות האחים כלפיה.



דינה - חנה אזולאי. צלם: שעה פייברג

זהו מחזה של חשבון נפש לכולנו על חיים אחרים, לא מונגשים, במרחק של כמאה קילומטרים מאתנו ופחות. **חנה אזולאי הספרי** שבאה משם, משיכון ד' בבאר שבע, מציבה עובדות חיים משם בלי חמלה כלפינו, אולם בונה את דמויות האנשים במחזה בחמלה גדולה.

אווירת העיירה הזו, שכולם בה מכירים את כולם עם התווית הכרונית שנצמדת לדמותם, מועצמת בבימויו של **רוני ניניו**. כשהוא מאחה בדינמיות קדנציות אישיות של חנה אזולאי, נשית, קוקטית, בודדה, משכנעת באמינות הדמות שיצרה – עם סצנות הפגישה עם אחיה, שכנה ופועלת במפעל.

דני שטג, האח הבכור, איחה לדמות העריצה-מרירה שלו הרבה חום ודאגה נטולת כלים לחינוך. סצנות אלימות שלו משכנעות בביצוען. **חיים זנאתי**, האח השני, מיטיב לגלם עורך הדין שפרץ החוצה ממוסרות המשפחה, מבין את טרגדיית חייה המוחמצים של אחותו ומנסה חלושות לעזור לה. **ויקטור סבג**, מגלם בכישרון רב את החוזר בתשובה, שלומד את ז'רגון השנור המבחיל, מחיל אותו על יהודים אמידים ונדיבים, ומתכוון להחיל אותו גם על חשבון הבנק של אחותו. אותנטיות בעיצוב הדמויות הן **אורלי טובלי** ו**סתיו בנית**.



דינה - חנה אזולאי הספרי וויקטור סבג צלם רפי דלויה

המשחק ההומוגני של הקאסט מגובה בתפאורה חכמה, פונקציונלית, מרובת מפלסים שעיצבו אורנה ברנט שמעוני ושי אהרון, משולבת בעיצוב הווידאו המבאר של נירי לוי.

זהו מחזה חובה לכולנו, ולו רק להזכיר לנו את מה שהתחולל בעיירות האלה פעם וממשיך, בהיקפים אחרים, להתחולל בהן גם עכשיו.



'דינה', דרמה חברתית בועטת, מאת חנה אזולאי הספרי, הצגה של תיאטרון דימונה

לרגל חודש המאבק באלימות נגד נשים: תיאטרון דימונה מציג את "דינה",
מחזה מאת חנה אזולאי הספרי ובכיכובה, בבימויו של רוני ניניו

19:26 (14/10/19) שוש להב

מאת שוש להב

לצפות בהצגה "דינה" זו חוויה שמכה בבטן הרכה. לצפות בהצגה זו בהקשר ל"חודש המאבק באלימות בנשים" עושה אותה רלוונטית, אקטואלית, כואבת, נוגעת ומעוררת מחשבה, במיוחד. וגם מעוררת לעשות משהו! לעשות ולמנוע!!

מדובר בהצגה "דינה", המועלית בתיאטרון דימונה, שנכתבה ע"י חנה אזולאי הספרי, בוימה בידי רוני ניניו, את הדמות הראשית מגלמת הספרי עצמה ולצידה צוות שחקנים מצויין. בסיום ההצגה הספציפית בה צפיתי, התקיים דיון נוקב אודות אלימות, בעיקר אלימות כלפי נשים (ונשים במצוקה) והטיפול בנוער בסיכון (בעיקר נערות). משתתפות הדיון, כל אחת מומחית בתחומה העלו דברים מעוררי זעקה. חלק מהמסקנות עליהן הסכימו כל משתתפות הפאנל היה: חינוך מגיל רך, להבנת הנושא, למניעת אלימות באשר היא ולהתנהגות מכבדת כלפי כל המיגדרים. ועוד הצעה: להביא הצגה זו לבתי הספר - בני הנוער החשופים לסיפורי אימה אלו, יבינו את המסר בהצגה ונקווה שגם יפנימו.

העלילה:

דינה, אישה בת 51, פועלת רווקה, שנאלצת לצאת לפנסיה מוקדמת בשל מחלה. בדידותה הגדולה וחשבון הנפש שהיא עושה בעקבות המחלה, מחזירים אותה לגיל 15 ולילד שילדה ומסרה לאימוץ. היא מוקפת בשלושה אחים שמנהלים אותה, את חייה ואת חשבון הבנק שלה (בעיקר האח הבכור), אך מרגישה בודדה.

מול עינינו היא אט אט מתפכחת ו'מתבגרת'. הרצון העז לאתר את הבן שמסרה לאימוץ והצורך לבקש את סליחתו לפני מותה, לא מניח לה. היא מחליטה לעשות סרט על חייה, למקרה שהילד יבקש להכיר אותה פעם. תוך כדי מעבר בתחנות חייה, אנחנו נחשפים להיסטוריה המשפחתית ולתנאים הסביבתיים שהביאו להריון בגיל כה צעיר, להתנהגות "המתמסרת" שלה לגברים שהיא מכירה, לחשש העמוק הטבוע בה מפני אלימות וכוחניות. משפחה זה לא תמיד פיקניק..

ההצגה משרטטת פרופיל של נערה בסיכון, שחווה נטישה ובגידה של המבוגרים האחראים לה, והפכה לאישה בודדה ו"מפוספסת". כיום אנו נחשפים למקרי ניצול של נערות באופן יומיומי כמעט, הם צועקים אלינו מכל אמצעי התקשורת. שנמצאות איתנו ובסביבה הקרובה לנו. ההצגה מעוררת למודעות ומעודדת "דינות" ההצגה חושפת אותנו להרבה חשיבה מעמיקה על אופן הטיפול והמניעה של מקרים כאלה.

כאמור, בסיום ההצגה התקיים דיון מעמיק על מקומן של נשים בחברה שלנו.

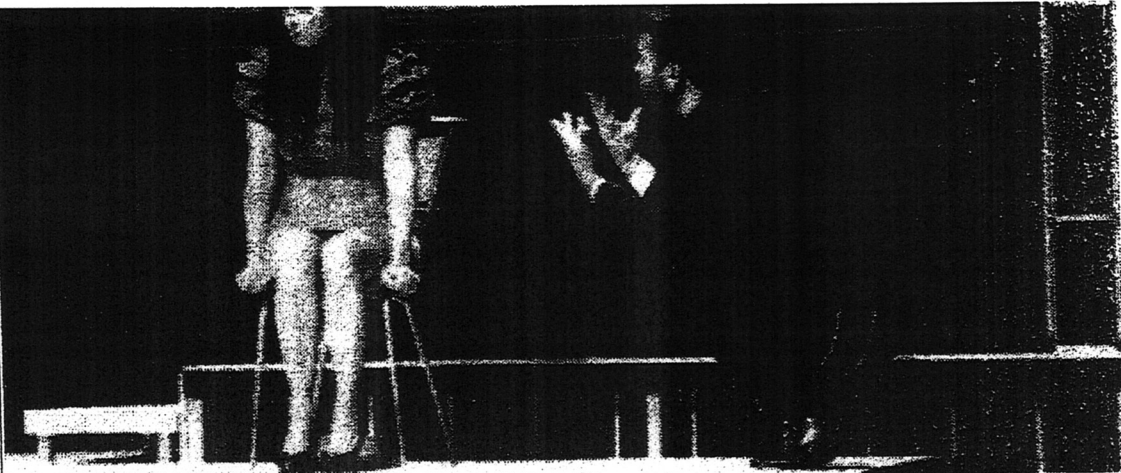
משתתפות הדיון:

מנחה: ד"ר מרב סדי-נגר - סוציולוגית וסופרת זוכת פרס ספיר לספר ביכורים

ח"כ עאידה תומא סלימאן - יו"ר הוועדה למעמד האישה ולשוויון מגדרי

רונית לב-אורי - קרימינולוגית וויקטימולוגית, מרכזת פרויקטים מיוחדים ב"בית רות" עמותה לנערות בסיכון

ד"ר ענת גור - מומחית לנשים במצוקה וראש המרכז "חכמת נשים" לייעוץ והעצמת נערות



הקורבן

דינה דמלכותא

הודות למשחק מצוין, בימיו מקורי וקצת הומור, הצגה חדשה מצליחה להביא את דינה המקראית אל המאה ה-21 ולגזור ממנה מסקנות רלוונטיות לימינו

ביותר מתפקיד אחד: "פנים. בית דינה, ופנים. בית יהודה", לדוגמה. המקום האמיתי הוא המקום החמקמק שבו נפגשים דבריהם של דינה ויהודה בשיחת טלפון.

לאחר מפגש עם יוצרת קולנוע צעירה (סתיו בנית), מעזה דינה אטיאט להתמודד עם אחיה, בעיקר עם שמעון הרודן, ובכל זאת לנסות למצוא את בנה. ההתעקשות הזאת מובילה לבסוף את ארבעת האחים לסף פיצוץ, בתמונה נפלאה שבה דינה - כמו בכל חייה - נוכחת נפקדת, וחושפת את המורכבות המשפחתית. במהלך תמונה זו נושאי ההצגה והרעיונות שבה באים לידי ביטוי באופן מילולי. לאוליא הספרי יש לעיתים נטייה להיות מפורשת מדי - כך לדוגמה דינה מציירת עגלות תינוק ריקות - אבל המשחק הנהדר ובניית הרמויות העגולה של השחקנים בהדרגת הבמאי רוני ניניו, כמו גם ההומור שמבצבץ, מביסים מגרעות אלו. דני שטג מצליח להכמיר לב גם ברמות הגסה של שמעון, חיים זנאתי מציג במדויק את דמותו העדינה של יהודה, ואפילו דמותו של בנימין (ויקטור סבג) - חרדי שעוסק כל היום בממון - מצליחה לצאת מהתיאור הסטריאוטיפי בתמונה זו ולהפגין עומק. הוויכוח הזה מצמיח בסופו של דבר את הפתרון לחידה שפוצעת את חייה של דינה, ותוך כך הוא מציג כתב אישום נגד הפטריארכיה - שבניסיון לשמור על תמימותן ותומתן של נשים למעשה הופכת אותן למטומטמות, חסרות יכולת להתנהלות אמיתית בעולם. בדרך אוליאיהספרי גם לא חוסכת ביקורת על הנשים מסביב שמשפחות פעולה, ואותן מגלמת בכישרון רב אורלי טובלי.

כשנחשפה התשובה לשאלה איפה בנה של דינה, היא נדמתה לי כלא אמינה מבחינה עלילתית, אך המסע למציאת הבן היה במקביל מסע מרתק להיכרות עם דמותה של דינה, מסע מתגמל שכראי מאוד להדרים בשבילו לדימונה.

דינה תיאטרון דימונה

מעט ברגע שדינה פותחת את הפה אנחנו מתאהבים בה. חנה אולאיהספרי, המחזאית ההכמה של ההצגה הנושאת את שם הדמות הראשית, בחרה לפתוח אותו במנוולוג שנושאת דינה. אולאיהספרי, שגם מגלמת את התפקיד, כובשת את הקהל בצחוקה, בראגה שהיא מפגינה לכל מי שסובב אותה ובפתחות שלה. ובכך היא מגייסת את הקהל באופן מידי למסע שדינה עתידה לעבור.

דינה מספרת לנו שאבחנו לה מחלה קשה, ובאותו זמן שאר השחקנים יושבים גלויים סביב הבמה, בצורה שמזכירה בית כנסת של עדות המזרח, או אולי שבעה המונולוג מוקרן גם על מסך - להקרנות חלק משמעותי בהצגה, אך מכיוון שיש להן צידוק עלילתי הן לא נחזות כביטוי של תיאטרון להתחפש לקולנוע. בהמשך נגלה כי הגברים הישנים, מלבד האקורדיוניסט ויטלי פודולסקי שמתפק מוויקה חיה, הם אחיה של דינה - שמעון, יהודה ובנימין.

הרמיון לשמות בני יעקב אינו מקרי. שמעון מאופיין כאדם לז ונועם, יהודה הוא פשרן, ובנימין הוא הקטן, שתור בתשובה והפך לחרדי. דינה נכנסה להיריון בנעוריה, בנסיבות קשות ככל הנראה, ובלחץ המשפחה מסרה את התינוק לאימוץ.

עכשיו, לאהר גילוי מחלתה, היא מעוניינת לאתר את הילד, אבל אחיה מערימים קשיים. בניגוד לארכיטיפ של המשפחה המזרחית בייצוגים תרבותיים, משפחת דהן אינה חמה ומלוכדת. את ליל הסדר חוגג כל אחד בגפו. מהמחזה עולה למעשה, שרווקא המסורתיות והשמרנות המזוהות עם ערכי המשפחה הם שפוררו אותה.

הפירוד הזה, היעדר הבית המאחר, בא לידי ביטוי גם בתפאורה (ארנה ברנט'שמעוני ושי אהרון) שלא מחקה מקום ספציפי, אלא מקבלת את תפקידה בעזרת שקופיות עם כותרות בסגנון תסריטאי, כאשר לפעמים מדובר

צלום: רפי דלויה

"דינה" מערובלת של רגשות ויצרים



צילום: רפי דלויה

ספר: "מה שנו הומור, סקס ואוכל"

ספריה החדש של אייל אוהב, "הוא צ'יק ליט ומודע לעצמו, עם כל המא של גילטי פלזר ראוי נשים חזקות. הומור, סקס ופיתולי עלילות.

לנטע יש חוכמת הדין היא מספרת על אנשים מי האוכל, וכך גם אנו פתיאורים פרטניים ויפ אנשים ומקומות בישראל כיאה לתת הכותרת,

הומנטית עם מתכונים, ה לכל סצנה וסקוטס ללב עכואי בשיא המרגש של מטביעה, גטע נזכרת בגלי החיים שלה אפופים תבשי כל הבית של הבחור החוד ולו עצמו יש ריח של "תב עדינה". ויש גם רמוזים לי תפייט שאומר לה: "החוד סטארק, "שקנה את עולמו ומעל הכל מרחפת ו שמוצרת מדי שבוע כמ מטבח": אוכל זה החיים ות והרבה. בייחוד במיטה. האישה השני

ידיעות ספרים, 348

הצגה: "דינה"

חנה אזולאי הספרי מקרבת אותנו לחיים של אנשים רחוקים מהעין ומהלב

גשית כילדותה, פיסות האהבה המזויפות שלי קטה מכל עבר, והתינוק שנכפה עליה למסור לאימוץ בצעירותה. היא מחליטה לחפש אותו, ויחד עם אחיה מתמודדת עם ההיסטוריה המשפחתית וני סחפת למערבולת של רגשות ויצרים.

הבמאי רוני גינור יצר שילוב מעניין של תיאטרון וקולנוע, שבו נראית המחזאית והשחקנית הראשית חנה אזולאי הספרי כפי שלא נראתה מעולם. גם שלושת אחיה, שמגלמים רוני שטג, חיים ונאטי וויקטור סבג, משכנעים מאוד בכנותם. אירוע תיאטרוני אישי, אבל גם מאוד פוליטי, על חיים של אנשים שרחוקים מהעין ורחוקים מהלב.

תיאטרון דימונה, משך ההצגה: שעה ורבע.

דינה חלוץ

שנים רבות לפני MeToo* סבלה דינה, נערה מעיירת פיתוח בדרום הארץ, מניצול מיני במפעל שבו עבדה - הן מהמנהל והן מעובדים אחרים. בהיעדר הורים אוהבים ומתפקדים, היא הייתה נתונה למרותו של אחיה הבכור וזקוקה לכל פיסת אהבה שיכלה לקבל, גם אם באמצעות ניצול.

40 שנה מאוחר יותר, דינה כבר בת 55 אבל נמצאת באותו מקום: רווקה, עובדת במפעל, נתונה למרותו של אחיה ומשוועת לאהבה. היא חולה בסרטן סופני עקב שנות עבודה ארוכות במפעל לחומרים מסוכנים, ומזמינה יוצרת סרטים (סתיו בגית) שתעשה עליה סרט, כדי שיישאר ממנה משהו אחרי לכתה.

במהלך הצילומים נחשפים חיים, ההזנחה הר-



תכשיטים. אחרי
שעברה 15 שנים כמורה לספרות בתיכון, החליטה לפני שש שנים ג'ודי אטינגר מהרצליה, להפוך את התכשיטנות



לקט ביקורות על המחזה דינה - 2 עמודים

"הודות למשחק מצוין, בימוי מקורי וקצת הומור, הצגה חדשה מצליחה להביא את דינה המקראית אל המאה ה-21 ולגזור ממנה מסקנות רלוונטיות לימינו." **אסף קוגלר, עיתון מקור ראשון, 4.9.19**

"ברגע שדינה פותחת את הפה אנחנו מתאהבים בה." **אסף קוגלר, עיתון מקור ראשון, 4.9.19**

"חנה אזולאיהספרי, המחזאית החכמה של ההצגה... שגם מגלמת את התפקיד, כובשת את הקהל בצחוקה, בדאגה שהיא מפגינה לכל מי שסובב אותה ובפתיחות שלה, ובכך היא מגייסת את הקהל באופן מיידי למסע שדינה עתידה לעבור." **אסף קוגלר, עיתון מקור ראשון, 4.9.19**

"דני שטג מצליח להכמיר לב גם בדמות הגסה של שמעון, חיים זנאתי מציג במדויק את דמותו העדינה של יהודה, ואפילו דמותו של בנימין (ויקטור סבג) – חרדי שעוסק כל היום בממון – מצליחה לצאת מהתיאור הסטריאוטיפי בתמונה זו ולהפגין עומק." **אסף קוגלר, עיתון מקור ראשון, 4.9.19**

"המסע למציאת הבן היה במקביל מסע מרתק להיכרות עם דמותה של דינה, מסע מתגמל שכדאי מאוד להדרים בשבילו לדימונה." **אסף קוגלר, עיתון מקור ראשון, 4.9.19**

"המחזה דינה מעמת אותנו עם שאלות פילוסופיות חשובות, כגון האם הבחירות שלנו הן אכן בחירות או תוצר של הנסיבות שלתוכן נולדנו? מה המחיר שאנו משלמים על הסודות הקבורים בעברנו? והאם ניתן בכלל לעשות תיקון ולנתב מחדש את מסלול חיינו?" **מעריב און ליין, איריס ז'ורלטהדר אוקנין, 28.8.19**

"דינה משוחק מצוין ומעביר מסרים בצורה חזקה וחודרת"

מעריב און ליין, איריס ז'ורלטהדר אוקנין, 28.8.19

"ההצגה מעוררת למודעות ומעודדת חשיבה מעמיקה על אופן הטיפול והמניעה של מקרים של נערות בסיכון."

אסתר טל, אתר מוטקה 10.10.19

"ברגע שהשחקנית חנה אזולאי-הספרי ניצבה על הבמה בשמלה אדומה, כשחיוך ציני מהול בשברי צחוק נסוך על פניה, נכבשתי בקסמה. היא עוררה בי אמפתיה והזדהות עם סבלה, רצון להושיט לה יד לעזרה, לחבק ולנחם אותה על כל העוולות שהיו מנת חלקה."

אסתר טל, אתר מוטקה 10.10.19

"בהצגה נזכרתי בכל היצורים חסרי האנושיות שפגשתי במהלך חיי, שהמאפיין המשותף שלהם התבטא ברשעות לשמה, בצורך להציק ולעשות את המוות למי שנתפסה במחשבתם המעוותת

כטרף קל לניצול ולפורקן תסכולם האישי. יש סבורים, שבכל סיטואציה לאדם יש יכולת בחירה.
האומנם!?"

אתר טל, אתר מוטקה 10.10.19

"לצפות ב'דינה' זו חוויה שמכה בבטן הרכה. לצפות בהצגה זו בהקשר ליחודש המאבק באלימות"
בנשים', עושה אותה רלוונטית, אקטואלית, כואבת, נוגעת ומעוררת מחשבה, במיוחד. וגם
מעוררת לעשות משהו! לעשות ולמנוע."

14.10.10 אתר IWomen שוש להב, אתר 14.10.10

"חנה אזולאי הספרי ממחישה בהמחזה ובמשחק אמין, חיים פריפריאליים של אישה חולה.
בדוחק זמנה, היא חושפת הזנחה, ניצול, בושה, הסתרה ומאלצת את משפחתה לחשבון נפש."

דבורה נמיר, אתר לאן ומה לראות, 9.10.19